

Lijst van vragen

De vaste commissie voor Defensie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Defensie en de Minister van Economische Zaken over de brief van 30 maart 2015 inzake de **Voortgangsrapportage project Vervanging F-16** (Kamerstuk 26 488, nr. 383).

Voorzitter van de commissie,
Ten Broeke

Adjunct-griffier van de commissie,
Mittendorff

- Nr. Vraag
- 1 Gaat het volgend jaar wel lukken om conform de uitgangsnote de voortgangsrapportage uiterlijk op 1 maart aan te bieden?
  - 2 Is het realiseren van de Initial Operational Capability (IOC) voor de Amerikaanse marine per 1 juli haalbaar, ook aangezien mission data files voor deze marine pas in november 2015 beschikbaar zijn?
  - 3 Wat zijn de concrete resultaten tot nu toe van de stuurgroep die is gevormd over de uitvoering van de motie-Eijsink over geluidsbelasting (Kamerstuk 33 763, nr. 22)?
  - 4 Wat betekent de kostenbesparing op het toestel voor de eventuele opbrengsten van het Nederlandse bedrijfsleven?
  - 5 Heeft het Joint Program Office (JPO) al meer informatie gegeven over de toewijzing van plaatsen voor het toekomstige motoronderhoud?
  - 6 Kunt u toelichten waarom Canada besloten heeft het besluit over de vervanging van hun CF-18 toestellen verder uit te stellen?
  - 7 Leiden extra bestellingen van toestellen door de VS, Israël en Zuid-Korea tot lagere productiekosten van de F-35? Zo ja, welke gevolgen heeft dat voor Nederland?
  - 8 Welke investeringen worden gedaan die tot kostenbesparing moeten leiden? Hoeveel verwacht u dat de stukprijs van de toestellen versneld zullen afnemen in de eerstkomende jaren?
  - 9 Welke (financiële) invloed heeft de missie in Irak op het langer doorvliegen met de F-16?
  - 10 Wat is de netto contante waarde die de industrie zal afdragen, uitgedrukt in het prijspeil van 2014 (2001; 105 miljoen euro)?
  - 11 Welke daadwerkelijke opdrachten zijn er voortgevloeid uit de bezoeken van de Bijzonder Vertegenwoordiger aan diverse Amerikaanse bedrijven?
  - 12 Is er al meer bekend over het overleg dat plaatsgevonden heeft tussen de Minister van Economische zaken en de Nederlandse industrie over de afdracht van die industrie?
  - 13 Wanneer verwacht u dat de Auditdienst Rijk (ADR) het plan van aanpak voor de projectadministratie af heeft?
  - 14 Wat zijn de kosten van de reeds aanvullende, externe, expertise die is ingehuurd?
  - 15 Klopt het dat de Amerikanen de afgelopen maanden de organisatie rond het F-35 project gewijzigd hebben? Zo ja, kunt u uitleggen waarom?
  - 16 Kunt u toelichten wat de reden is dat er in de rapportage geen overzicht is opgenomen van de belangrijkste incidenten, zoals is toegezegd tijdens het Algemeen Overleg «Informatievoorziening project Vervanging F-16» op 1 juli 2014?
  - 17 Bent u bereid in toekomstige rapportages over verwerving van de F-35 alsnog een overzicht op te nemen van de belangrijkste incidenten?
  - 18 Worden er besluitenlijsten gemaakt van de vergaderingen van de JSF Executive Steering Board (JESB)? Zo ja, zijn deze, in het kader van de transparantie, ook beschikbaar voor leden van de Kamer?
  - 19 Is er bij de toekomstige inrichting van de instandhouding al enig zicht op de totale exploitatiekosten van een F-35?
  - 20 Wat zijn de gevolgen van het niet behalen van het geplande aantal testvluchten voor de F-35A? Kunt u daarbij specifiek ingaan op de gevolgen voor Nederland?
  - 21 Wat betekenen de opgesomde ontwikkelingsproblemen voor het totale kostenplaatje van de F-35?
  - 22 Is het overzicht met voorgenomen bestelreeksen eind maart bij de laatste JESB aangepast?
  - 23 Wat betekent een eventuele Multi Year Buy/Partner Block Buy voor de investeringsmogelijkheden van Nederland?

- Nr. Vraag
- 24 Wanneer verwacht u dat de Amerikaanse nationale regelgeving een Multi Year Buy mogelijk maakt, zodat het verkrijgen van schaalvoordelen weer mogelijk wordt?
- 25 Wat is de inbreng van de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk aan de operationele testfase van de F-35? Is dat vergelijkbaar als die van Nederland? Waar bestaat de waarnemende taak van Australië precies uit?
- 26 Hoe verloopt de operationele testfase tot nu? Wanneer verwacht u de tussentijdse resultaten hiervan te kunnen rapporteren?
- 27 Wanneer verwacht u dat een koppeling TITAAN-faciliteiten in Nederland, die niet werden toegestaan vanwege beveiligingsmaatregelen die voor de huidige (Autonomic Logistics Information System) ALIS-versie gelden, weer zullen worden toegestaan?
- 28 Heeft het kabinet reeds definitief besloten dat er bij financiële ruimte extra vliegtuigen gekocht worden of kan dit geld ook nog teruggaan naar de Nederlandse schatkist?
- 29 Wat betekent de inzet van F-16's in Irak voor de onderhoudskosten en levensduur van deze vliegtuigen?
- 30 Wanneer verwacht u uitsluitel te kunnen geven over de operationele inzetbaarheid van de F-16 en de F-35 tijdens de transitiefase?
- 31 Wanneer verwacht u uitsluitel te kunnen geven over de exploitatiekosten per jaar tijdens de transitiefase?
- 32 Is met betrekking tot Renegade een regeling inclusief Frankrijk een goede optie?
- 33 Is er nu wel al inzicht in de exploitatiekosten tijdens de transitiefase?
- 34 Met welke landen gaat of bent u aan het onderhandelen inzake samenwerking op het gebied van luchtruimbewaking?
- 35 Welke voordelen verwacht u van de mogelijke uitbreiding van het Benelux-akkoord over de Renegade taken met andere landen?
- 36 Hoe kan het dat u nog steeds geen rekening houdt met vredesverliezen bij het aantal van 37 aan te kopen toestellen?
- 37 Wat zijn de precieze consequenties voor het getraind houden van vliegers, mocht er een van de 37 F-35-toestellen verloren gaan door vredesverlies?
- 38 Is er een lijst te maken van factoren die van invloed kunnen zijn op de kosten tijdens de transitieperiode? Zo ja, zijn deze kosten uiteen te zetten in een bandbreedte (van kleinste tot grootste)?
- 39 Wat zijn de mogelijke kosten voor de diverse scenario's (kopen, huren, leasen) die bij vredesverliezen kunnen optreden?
- 40 Wat zijn de additionele kosten die gepaard gaan met het huren of leasen van één extra F-35 in het geval er vredesverliezen optreden?
- 41 Heeft u reeds contact gehad met andere F-35 partnerlanden om te achterhalen of zij bereid zijn tijdelijk hun toestellen aan Nederland beschikbaar te stellen middels verhuur en/of lease?
- 42 Op welke wijze wordt vanaf 2035, als de productie van F-35 toestellen wordt beëindigd, een structurele oplossing gevonden voor vredesverliezen?
- 43 Waarom heeft het vervolgonderzoek van de Inspector General in het najaar van 2014, naar de kwaliteit van de productieketen, zich niet gericht op de Final Assembly & Check Out (FACO) faciliteit in Cameri?
- 44 Kunt u garanderen dat het toezicht en de controle op de Final Assembly & Check Out (FACO) faciliteit in Cameri, gelijk is aan het toezicht en de controle op de faciliteit in Forth Worth?
- 45 Ziet u een toe- of afname als het gaat om het aantal landen dat geïnteresseerd is in de F-35?
- 46 Wanneer verwacht u van het JPO meer informatie te ontvangen over de toewijzing van het motorenonderhoud?

- Nr. Vraag
- 47 Kunt u aangeven of Nederland nog in de markt is om naast Italië voor nog meer partnerlanden het motorenonderhoud van de F-35 te verzorgen?
- 48 Welke samenwerkingsmogelijkheden heeft Nederland en met welke landen als het gaat om gezamenlijk oefenen, trainen en wederzijds uitwisselen van personeel om zodoende ervaring op te doen met elkaars werkwijzen?
- 49 Is het nu een mogelijkheid dat als de risicoreservering niet gebruikt wordt, deze eventueel ingezet wordt om meer toestellen aan te schaffen? Is de risicoreservering dan niet simpelweg onderdeel van het totale investeringsbudget in plaats van een eventuele buffer voor bij problemen?
- 50 Welke invloed heeft het eventueel verlengen van de missie in Irak voor de toekomstige inzetbaarheid/beschikbaarheid en instandhoudingskosten van de F-16?
- 51 Hoe staat het met de non-proliferatie agenda van het kabinet, uitgesproken in de reactie van het kabinet op de motie Van Dijk (Kamerstuk 33 763, nr. 14), binnen de NAVO?
- 52 Welke stappen heeft dit kabinet en de rest van de NAVO de laatste maanden genomen om te voorkomen dat de F-35 nucleaire wapens met zich mee gaat dragen?
- 53 Kunt u aangeven welke kosten Nederland maakt om de kernwapentaak uit te voeren?
- 54 Onder welke post in welke begroting kunnen wij deze kosten terugvinden?
- 55 Hoeveel fte wordt er ingezet voor de kernwapentaak?
- 56 Kunt u toelichten wat de modernisering van de huidige B61 kernwapens precies behelst? Welke onderdelen worden vervangen/veranderd?
- 57 Kunt u specifiek ingaan op de tailkit die volgens deskundigen bedoeld is om het wapen meer precisie te geven?
- 58 Geeft deze tailkit ten opzichte van het huidige wapen andere mogelijkheden/capabilities?
- 59 Is de conventional takeoff and landing (CTOL)-variant van de F-35 standaard in staat om kernwapens te dragen en af te vuren? Zo nee, welke aanpassingen moeten er gedaan worden aan de CTOL-variant om met dit gevechtsvliegtuig uitvoering te kunnen geven aan de NAVO-kernwapentaak?
- 60 Welk toestel heeft u besteld, de CTOL-variant die al is aangepast om de Nederlandse kernwapentaak uit te voeren of de CTOL-variant die nog niet is aangepast om de Nederlandse kernwapentaak uit te voeren?
- 61 Heeft u bij de uiteindelijke order van de F-35 aangegeven de CTOL-variant te wensen die niet in staat is de kernwapentaak uit te voeren? Zo nee, waarom niet?
- 62 Is de carrier variant (CV)-variant van de F-35 standaard in staat om kernwapens te dragen en af te vuren?
- 63 Is de Short Take Off Vertical Landing (STOVL)-variant van de F-35 standaard in staat om kernwapens te dragen en af te vuren?
- 64 Wat wordt bedoeld in de Kamerbrief over F-35 Selected Acquisition Report 2014 – onderliggend rapport Selected Acquisition Report (SAR) pagina 66: Onder het kopje «Foreign Military Sales» waar informatie staat over de verkoop van F-35s aan Korea, Japan en Israël wordt gesproken over «Nuclear Costs»?
- 65 Wat zijn de nuclear costs voor de toestellen specifiek voor bovengenoemde landen?
- 66 Welke kosten maakt Nederland om de F-35 geschikt te laten maken voor de uitvoering van de nucleaire taak?

- Nr. Vraag
- 67 Is het correct dat de F-35 CTOL-variant niet standaard wordt uitgevoerd met de capaciteit om kernwapens te vervoeren en af te werpen?
- 68 Is het u bekend dat de huidige F-16 pas op een later tijdstip aanpassingen heeft ondergaan om deze geschikt te maken voor de uitvoering van de NAVO kernwapentaak?
- 69 Welke kosten gingen hiermee gepaard? (Zie: Willem Hellferich, De keuze van de F-16 – deel 3 en slot: het «Swimmingpool paper», Onze Luchtmacht, 51e jaargang, nummer 4, augustus/september 1999)
- 70 Bent u nog steeds voornemens om de F-35 een kernwapentaak te geven zoals u in maart 2002 aan de Kamer meldde (Kamerstuk 26 488, nr. 9)? Waarom wijzigt u dit voornemen niet, gezien de aangenomen motie Van Dijk, waarin wordt aangegeven de F-35 geen kernwapentaak mee te geven?
- 71 Welke redenen heeft u om geen concrete uitvoering te geven aan een aangenomen motie om de F-35 geen kernwapentaak te geven?
- 72 Is het feit dat de motie Sjoerdsma c.s. over Nederlandse deelname aan internationale onderhandelingen over een verbod op kernwapens (Kamerstuk 37 783, nr. 9) is aangenomen, niet nog meer stimulans om ook aan de motie Van Dijk zonder tegenwerking uitvoering te geven?
- 73 Worden alle door Nederlandse bedrijven binnengehaalde opdrachten 100% in Nederland zelf uitgevoerd, of gaat een deel hiervan naar fabrieken in andere landen?
- 74 In hoeverre is de (JPO-)druk om kostenbesparend te werken een probleem voor de marges van de Nederlandse bedrijven die ingeschakeld zijn bij de productie?
- 75 Kunt u toelichten welke onderdelen van het totale investerings- en exploitatiebudget, met bijbehorende percentages, afhankelijk zijn van schommelingen in de dollarkoers?
- 76 Wat is uw reactie op het oordeel van de ADR dat het risico voor Defensie van een ongunstige dollarkoers niet of te summier zijn beschreven?
- 77 Kunt u toelichten wat de eventuele financiële risico's zijn van een ongunstige dollarkoers, en wat de significante effecten op de raming van de investeringskosten zijn?
- 78 Kunt u toelichten hoe de Minister van Financiën jaarlijks gaat toetsen of er sprake is van verdringing met betrekking tot het toekennen van prijscompensatie? Wat zijn de afspraken en de voorwaarden?
- 79 Wat zijn de uitkomsten van het overleg met de Minister van Financiën over de oplossingen voor het hogere exploitatiebudget tijdens de transitiefase?
- 80 Kunt u verslag doen van het gesprek met de Minister van Financiën over de oplossingen voor het hogere exploitatiebudget tijdens de transitiefase?
- 81 Uit de tekst valt op te maken dat er in april een rapport van Price waterhouse Coopers klaar zou zijn over de economische effecten in de provincie Noord-Brabant. Is dat er nu reeds?
- 82 Welke problemen verwachten de door Defensie genoemde Amerikaanse onderzoekinstellingen (o.a. de Government Accountability Office – GAO) rondom de exploitatiekosten en tot welke bedragen kunnen deze oplopen?
- 83 Welke maatregelen heeft u reeds genomen om de kritiekpunten van de ADR en de Algemene Rekenkamer met betrekking tot de (financiële) projectadministratie?

Nr.	Vraag
84	Zijn de problemen (onderbezetting die leidde tot vertragingen) bij het FABK (zoals aangehaald in het accountantsrapport) reeds opgelost?
85	Welke toekomstige activiteiten worden er genomen om de risicoanalyses te verbeteren?
86	Zijn de doorontwikkelingskosten bij de F-16 ook ten laste gebracht van de exploitatiebegroting jachtvliegtuigen?
87	Waarop baseert u in de exploitatiebegroting het gegeven dat de doorontwikkelingskosten, zelfs na 2019, gelijk blijven en niet toenemen?
88	Wat verwacht Defensie in de toekomst van de aanbevelingen die gedaan zijn door ADR ter verdere verbetering van de risicoanalyse?